

COMMENTAAR OP DE ARRESTEN VAN HET HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN VAN 17 SEPTEMBER 2024 EN 4 FEBRUARI 2025

Aan: SRL CALL+
Van: Sébastien Watelet – Lisa Delinte
Onderwerp: Inzicht in het risico op verwerping van de aftrekbaarheid van het aandelenoptieplan

Er heerst ongerustheid op sociale media naar aanleiding van recente rechtspraak over de aftrekbaarheid van kosten verbonden aan aandelenoptieplannen. Toch brengen de recent uitgesproken arresten van het Hof van Beroep te Antwerpen van 17 september 2024 en 4 februari 2025 niets fundamenteel nieuws in vergelijking met eerdere uitspraken van andere rechtbanken in het land.

De kost verbonden aan de toekenning van een aandelenoptie aan een bedrijfsleider is enkel aftrekbaar voor zover wordt voldaan aan de wettelijke voorwaarden zoals vastgelegd in artikel 49 van het Wetboek Inkomstenbelastingen (WIB).

In beide dossiers die het Hof behandelde, betwistte de belastingadministratie de aftrekbaarheid van de gemaakte kosten, omdat de vennootschap geen bewijs kon voorleggen dat de kosten de tegenprestatie vormden voor daadwerkelijk geleverde prestaties.

De vennootschap voerde aan dat haar bedrijfsleider de enige persoon was die prestaties leverde voor de vennootschap en dat de toekenning van aandelenopties werd vermeld in een verslag van de algemene vergadering.

Volgens het Hof is het inderdaad aan de vennootschap om aan te tonen dat de toekenning van de opties (en de daarmee gepaard gaande kost voor de vennootschap) de tegenprestatie vormt voor daadwerkelijk geleverde prestaties. Het is echter niet noodzakelijk dat de vennootschap het bewijs levert van bijkomende prestaties.

In deze zaken oordeelde het Hof dat dit bewijs niet werd geleverd. Volgens het Hof volstaat het niet om te verwijzen naar algemeen omschreven prestaties of te stellen dat de algemene vergadering de toekenning van het plan heeft goedgekeurd. Evenmin is het opstellen van een fiche 281.20 of de goedkeuring van de jaarrekening waarin het VAA wordt geboekt voldoende. Het Hof legt ook een verband tussen de prestaties van de bedrijfsleider en de oorzaak van de toekenning van de aandelenopties. Bij gebrek aan een identificeerbare oorzaak, beschouwt het Hof de toekenning van het plan als een niet-aftrekbare schenking vanwege de vennootschap.

1 Zie eveneens in dezelfde zin: Civ. Waals-Brabant, 24 februari 2023, RG 21/1495/A, beschikbaar op www.tawxin.be

Wat moeten we onthouden van deze arresten?

De conclusie van het Hof in beide zaken is begrijpelijk, aangezien geen enkel van de vermelde documenten een verband aantoonde tussen het aandelenoptieplan en de effectieve uitvoering van prestaties ten voordele van de vennootschap. Het aantonen van dit verband is nochtans essentieel.

De vergoedingen van bedrijfsleiders worden beschouwd als beroepskosten in overeenstemming met artikel 195 §1 WIB. Dit betekent echter niet dat elke vergoeding automatisch aftrekbaar is. De voorwaarden van artikel 49 WIB moeten strikt worden nageleefd.

De afgelopen jaren zijn rechtbanken en hoven in het land het erover eens geworden dat de fiscale bezoldigingstheorie inhoudt dat kosten die een vennootschap maakt om een VAA toe te kennen aan haar bedrijfsleiders enkel aftrekbaar zijn indien zij de tegenprestatie vormen voor effectief geleverde prestaties door deze bedrijfsleiders.

Dit principe werd al bevestigd in een arrest van het Hof van Cassatie in 2016, waarin drie principes werden geformuleerd:

1. De enkele vermelding van een VAA op een fiscale fiche volstaat niet als bewijs dat de kosten een tegenprestatie zijn voor daadwerkelijk geleverde prestaties;
2. De bewijslast van deze prestaties ligt bij de belastingplichtige;
3. De kosten moeten voldoen aan de vereisten van artikel 49 WIB, zo niet kan de administratie de gemaakte kosten verwerpen.

De beoordeling van de effectiviteit van de prestaties blijft een feitenkwestie. De zaken die aan het Hof van Beroep van Antwerpen werden voorgelegd, wijken niet af van deze rechtspraak, omdat uit de feiten niet kon worden afgeleid dat de voordelen voortvloeiden uit effectieve prestaties van de bedrijfsleider.

Naar onze mening had de uitkomst anders kunnen zijn indien het verslag van de algemene vergadering had vermeld dat de toekenning van de aandelenopties een alternatieve vergoeding vormde in ruil voor geleverde prestaties door de bedrijfsleider ten voordele van de vennootschap. Een alternatief zou zijn het opstellen van een overeenkomst tussen de vennootschap en haar bedrijfsleider, waarin de geleverde prestaties worden gespecificeerd en waarin wordt bepaald dat de toekenning van opties de tegenprestatie vormt voor deze prestaties.

2 Fiscaal blijft het regime identiek. De vermeende "schenking" zal worden beschouwd als een niet-aftrekbare kost. De gebruikte term kan verwarrend zijn. Het Hof wil echter enkel aangeven dat er geen professioneel verband bestaat, waardoor de voorwaarden van artikel 49 WIB niet vervuld zijn.

3 Zie o.a. Antwerpen, 5 december 2023, RG 2022/AR/1017, beschikbaar op www.taxwin.be; Civ. Waals-Brabant, 24 februari 2023, RG 21/1495/A, beschikbaar op www.taxwin.be; Cass. 14 oktober 2016, RGF.14.0203.N, beschikbaar op www.taxwin.be; Cass. 15 oktober 2015, F14.0161.N, beschikbaar op www.taxwin.be; Gent, 25 maart 2014, RG 2012/AR/3165, beschikbaar op www.taxwin.be

4 Gent, 25 maart 2014, RG 2012/AR/3165, beschikbaar op www.taxwin.be

5 Cass. 14 oktober 2016, RGF.14.0203.N, beschikbaar op www.taxwin.be

6 Gent, 6 september 2016, RG 2015/AR/1022, beschikbaar op www.taxwin.be

Tot besluit: het is aanbevolen om een overeenkomst op te stellen waarin wordt vermeld dat de alternatieve vergoeding wordt toegekend in ruil voor prestaties. Deze vergoeding dient vervolgens ook op concrete wijze te worden vastgelegd in het verslag van de algemene vergadering, waarbij de specifieke elementen van de casus niet vaag blijven. Idealiter worden er ook timesheets bijgehouden en bewaard die de geleverde prestaties documenteren.

